

**Rvperti Ab||batis Monasterii || Tvitiensis Ordinis S.
Benedicti The||ologi antiqui, Opera duo, ut egregia sanè,
ita diu desiderata, multoq[ue] || labore perquisita, ac
sumptu haud ita modico ...**

Rupert <von Deutz>

Colonia, M. D. XXVI.

VD16 R 3796

De urso, id e[st], regno Persa[rum] & Mædo[rum], qu[omod]o ibi
altissimus sua[m] potentia[m] clarificauerit sub eode[m] sacrame[n]to
numeri ternarij, id est, triu[m] regu[m] in reedificatione templi ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-71860](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-71860)

ptenariū: ait litera sacra. Et præcepit Nabuchodonosor ut succenderetur fornax, septu-
plū, q̄ succendi consueuerat. Septenarius numerus insolubilis est, neq; em̄ in æquas par-
tes præter solas unitates diuidi potest; & plerūq; in scripturis uniuersitatē significat, alias
maiorē, alias bonorū. Malorū, ut illic: de q̄ eiecerat septē dæmonia. Bonorū, ut illic: septies
in die laudē dixi tibi. Significat & cor impc̄nitens, ut illic. Septies ultio dabitur de Cain.
Cū hac significatōe libet hic accipere quod dictū est, & præcepit, ut succenderetur fornax,
septuplū, q̄ succendi consueuerat: ut intelligamus irremissibile peccatū Babyloniorū, id
est, omniū impiorū, qui quoad potuerunt, sanctos persecuti sunt, & corde impc̄niten-
ti p̄durauerunt. Qua uoce, quibus uerbis accusat nostrū Canticū peccatū illoꝝ? Memēto do-
mine filioꝝ. Edom in die Hierusalē, & cætera, de quibus iam supra dictū est.

¶ Be quatuor bestijs, leena, urso, pardo, & alia sine nomine terribili atq; admira-
bili, quod contra singulas earum oppositum fuerit auxilium trinita-
tis, sub sacramento numeri ternarij. Cap. VII.

¶ Vniā de mysterio numeri ternarij sermonem cœpimus demonstrantes, quia
sancta trinitas per hunc numerū captiuorū, in fornace laudatium deū, auxiliū sui
præsentā illi populo præclare significauit: libet adhuc longius prosequi. ¶ Sci-
endū quippe, quia cū quatuor fuerint grandes bestię quæ ascendebant (ait Da-
niel) de mari diuersæ: inter se: prima quasi leena, quod fuit regnū Babyloniorū; alia similis
urso, quod fuit regnū Persarū; atq; Mædorū; alia quasi pardus, quod fuit regnū Græcorū;
quarta sine nomine terribilis atq; mirabilis & fortis nimis, quod fuit regnū Romanorum.
¶ Contra singulas bestias, siue regna bestialia inuenies oppositū ternarij numeri sacramen-
tū, id est, auxiliū domini per tres homines impensum, ad referendū siue liberandū illum
tunc tēporis peculiarē dei populū. Magnū quippe tunc (ut superius iā dictū est) negotium
agebatur, pro quo sancta trinitas sollicita esse, & sollicitudinis signum tali numero, scilicet
ternario, demonstrare laudabiliter dignaretur. Nunquid em̄ parū quis putat, quod de po-
pulo illo Christus deus & homo secundū promissionē nasciturus erat? Nimirū pro causa
istā dignū se beata trinitas faciebat, in eo q̄ de reueruatione gentis illius curare & sollicitā
se esse significabat. ¶ Et de prima quidē bestia, quod erat regnū Babylonicū iam dictū est
sed deest aliquid. Potest em̄ dicere aliquis, quia non per solos tres pueros, sed & per quar-
tū Danielē, Nabuchodonosor uictus, & deus glorificatus est. Determināda ergo est cau-
satiū puerorū diligentius ab illa causa Danielis, propter quā Nabuchodonosor cecidit in
faciē suā, & Danielē adorauit, & ab illa, propter quā, iubente rege Balthassar, indutus est
Daniel purpura, & circūdata est torques aurea collo eius, & prædicatū est de eo, & ab illa
propter quā missus est idē Daniel in lacū leonū, & deus meus (ait) misit angelū suū, & con-
cluit ora leonū, & non nocuerunt mihi, quia corā eo iustitia inuenta est in me. Ab istis
(inquā) tribus causis, in quibus unū idēq; deus trinus et unus, unū Danielē clarificauit, cla-
re discernenda est causa una, propter quā tres pueros in fornacē ignis missos liberando de-
us, idem semetipsum glorificauit. Hæc em̄ sola causa triū puerorū idolatria, im̄o & ca-
put idolatriæ fuit: ante quod nullus regū aut principum leges mortis legitur dictasse po-
pulis pro zelo idoli sui. Nonne igitur eo magis constat quod non casu, sed prouiden-
tia dei, tantūmodo tres pueri sunt illi martyrio destinati, quo bestia leena docta fuit saltem
ad horā assumere uocē hominis, & deū confiteri.

¶ Be urso, id est, regno Persarum, & Mædorū, quomodo ibi altissimus suam
potentiam clarificauerit sub eodem sacramento numeri ternarij, id est, trium re-
gum in reedificatione templi vel ciuitatis. Cap. VIII.

¶ Vnc demū de alia bestia, q̄ erat similis urso, scilicet de regno Persarū & Mæ-
dorū accipe quomodo altissimus suā potentiam clarificauerit, eodē sub sacramē-
to numeri ternarij. In anno primo Cyri regis Persarū, ut impleretur uerbū do-
mini ex ore Hieremiæ, suscitauit dominus spiritū Cyri regis Persarū, & trans-
duxit uocē uniuerso regno suo, etiā per scripturā dicens. Hæc dicit Cyrus rex Persarum.
Omnia regna terræ dedit mihi dominus deus cœli, & ipse præcepit mihi, ut ædificarem ei
domū in Hierusalē, quæ est in Iudæa. Hac uoce transducta cū ascendissent omnes, quorū
1 suscitauerat

Nūerus septe-
narius in bo-
nā & malā p̄-
tē accipitur.
Marci. 16.
Psal̄m. 119.
Gene. 4.
Danic. 3.
Psal̄m. 136.

† ternarij

Danic. 7.
Quatuor gr̄a-
des bestię, q̄
tuor regna.

Auxiliū dñi
p̄ tres hoies i
in singul̄ qua
tuor regnoꝝ

Alia cā Danie-
lis, alia trium
puerorum
Danic. 2.

Danic. 5.

Danic. 14.

I. Esdræ. 1.
Cyrus.

Darius.
I. E. d. r. 6.

Artaxerxes.
I. E. d. r. 7.

Trinitatis cō
siliū per tres
illos reges.

Esa. 44. 45.
Prophetia Es
saiæ de Cyro
rege Perfarū.

Trinitas affis
milata in tris
bus regibus
Perfarum.

Insidiæ diabo
lip Aman, cō
tra semem As
brahæ pro
missum.
Hester. 3.

Auxilium p
tres homines

Esa. 45.

fulcitauerat deus spiritum, ut ascenderent ad ædificandum templum domini, cum uas
argenteis & aureis, quæ tulerat Nabuchodonosor de Hierusalem, & ædificare incepis
sent templū domini: audierunt hostes, & impediunt opus domus domini, & intermis
sum est, & non fiebat, usq; ad annū secundū Darij regis Persarū. Ille, uidelicet Darius, cō
firmans decretū, quod propositū erat huiusmodi, omnis homo, qui eam mutauerit iussio
nem, tollatur lignū de domo ipsius, & erigatur & configatur in eo, domus autē eius publi
cetur, Deus autē qui habitare facit nomē suū ibi, dissipet omnia regna, & populū qui ex
tenderit manū suam ut repugnet & dissipet domū dei, illam quæ est Hierusalem, ita sub
scripsit. Ego Darius statui decretum, quod studiose impleri uolo. Post hæc uerba tertius
Artaxerxes id ipsum corroborans, ita scripsit. Artaxerxes rex regum, Esdræ sacerdoti,
scribæ legis dei cœli doctissimo salutem. A me decretum est, ut cuiuscq; placuerit in re
gno meo de populo Israhel, & de sacerdotibus eius, & de leuitis ire in Hierusalem, tecum
uadat. Et cætera usq; sed & imperitos docete libere, & omnis qui non facit legem dei tui,
& legem regis diligenter, iudicium erit de eo siue in mortem, siue in exilium, siue in condē
nationem substantiæ suæ, uel certe in carcerem. ¶ Nunquid casu hoc mirabile accidit, ut
quem uerum & solum deū contra caput idolatriæ Babylonicæ testificata est, in camino
ignis uictoriosa fides trium puerorum Iudæorum, illius domum & ciuitatem, quæ destru
cta fuerat, reædificari iuberet concordia decreto beniuolentia trium regum Paganorum.
Non utiq; casu, sed cœlesti industria, per magnum ac semper prouidum sanctæ et indiuis
duæ trinitatis consiliū. ¶ Difficile uideretur, ac pene impossibile, quod dicimus, sanctā
trinitatem assimilata fuisse etiam in tribus prædictis regibus gentilibus, immo nec nos
istud suspicari auderemus, nisi quia hoc ipsum primus autoritate sua per os Esaiæ proph
etæ declamauit longe ante spiritus sanctus de Cyro, qui fuit horum trium primus. ¶ Præ
missio namq; ego dominus faciens omnia, extendens cœlos, et stabilis terram, qui dico
profundo, desolare, et flumina tua arefaciam, qui dico Cyro, pastor meus es, et omnem uo
luntatem meam, complebis, qui dico Hierusalem ædificaberis, et templo fundaberis, ita
subiunxit. Hæc dicit dominus Christo meo Cyro, cuius apprehendi dextram, et cætera
usq; ut scias quia ego dominus, qui uoco nomen tuum deus Israhel propter seruum meū
Iacob et Israhel electum meum, et uocaui te nomine tuo, assimilaui te et non cognouisti
me, accinxi te et non cognouisti me. ¶ Nisi (inquam) ante tot annos istud autoritate sua si
gnasset spiritus sanctus, dicendo illi Cyro tanto posterius nascituro, assimilaui te, et nisi ra
tio conduceret, conuenire uel congruere cæteris eiusdem beniuolentiæ regibus, Dario et
Artaxerxi, quod uni Cyro dictū est, assimilaui te: Quis auderet dicere sanctam trinitatē in
tribus paganis regibus pro tali opere assimilata fuisse.
¶ Item, quomodo ex tribus tantum personis preuisum est auxilium sancte trini
tatis aduersus Aman, ne deleter genus Iudeorum, unde oportebat Christum
nasci. Cap. IX.

Eniam ad illam eiusdem urbi ferocitatem, id est, eiusdem regni Persarū et Mæ
dorum crudelitatem ac sæuitiam, plusq; bestialem: quando sub rege Assuero
conatus est diabolus hoc efficere, ut salutis nostræ radix funditus extirparetur,
agente Aman superbissimo, et suggerente regi Assuero, quatinus missis epis
tolis per omne (quod latissimū erat) regnū eius, uniuersum Iudæorū genus una die deleter
tur. ¶ Quomodo uel per quantos homines econtra præuidit trinitas unus deus, et sollici
tus fuit pro gente illa, quæ arbor erat unica, unde salutis fructus omni mundo et uita eter
na, Christus erat nasciturus: Tantummodo per istos tres, Hester et Mardocheum et ipm
regem Assuerū. Nullatenus ergo dubitauerim, illi quoq; regi Assuero in ratione ista con
gruere illud, quod uni Cyro, longe anteq; nasceretur, prophetica uoce (ut supra memora
uimus) dictū est, assimilaui te, et non cognouisti me. ¶ Quid enī? Nonne illū deus pater
quodāmodo assimilaui tibi in eo maxime, quod cū diceret ei, En lignum, quod parauerat
Aman Mardocheo, stat in domo Aman, habens altitudinis quinquaginta cubitos. Ap
pendite (inquit) eū in eo, et suspensus est Aman in patibulo quod parauerat Mardocheo.
Nā ut cognoscas, q̄ uera, q̄ pulchra sit assimilatio, memento quod dixerit ap̄tus de domo
Iesu Chri